

7. Lucas, A. F. «Using Psychological Models to Understand Student Motivation.» In M. D. Svinicki (ed.), *The Changing Face of College Teaching. New Directions for Teaching and Learning*. – San Francisco: Jossey-Bass, 1990.

8. Sass, E. J. «Motivation in the College Classroom: What Students Tell Us». *Teaching of Psychology*, 1989.

Іванів О., викладач
(Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності)

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті обґрунтовано необхідність фундаментальної мовної підготовки у вищій школі, потребу зміни ролі викладача, розглянуто ряд сучасних інноваційних методів, прийомів та технологій.

Ключові слова: інноваційна освіта, прийоми навчання, роль викладача, інформаційні технології, інноваційні методи.

The article highlights the necessity of fundamental language training in higher school, need of teacher's role change. A set of modern innovative methods, techniques and technologies are analyzed.

Key words: innovative education, teaching techniques, information technologies, innovative methods.

У наш час все більше розширюються зв'язки України із зарубіжними країнами, й інтерес до вивчення англійської мови неспинно зростає. Потреба нашої держави у висококваліфікованих спеціалістах, здатних до встановлення ділових контактів та ділового співробітництва з іноземними партнерами, спеціалістах, що володіють іноземною мовою на фаховому рівні, знаходять відображення в робочих навчальних програмах ВНЗ країни.

Цікаво відзначити, що ЮНЕСКО оголосило найближче сторіччя як час поліглотів. А знання та кваліфікація стають пріоритетними цінностями в житті людини в умовах інформаційного суспільства.

Іноземна мова сьогодні є не просто частиною культури певної нації, але це і запорука успіху, майбутньої вдалої кар'єри студентів.

Викладачеві важливо знати інноваційні методи викладання іноземної мови, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб оптимально підібрати той чи інший метод викладання відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів. Адже раціональне та вмотивоване використання методів навчання на уроках іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача, адже «педагогіка є наукою і мистецтвом одночасно, тому і підхід до вибору методів навчання має ґрунтуватися на творчості педагога» [1, с. 65].

Отже, інноваційна освіта - це нова педагогіка, нові освітні процеси, нові технології, те, що дає можливість навчанню іноземних мов орієнтуватися в нових умовах, адаптуватися до нових вимог. Саме активні методи навчання дають змогу тому, хто навчається, розкритися як особистості. Активна розумова і практична діяльність у навчальному процесі є важливим чинником підвищення ефективності засвоєння і практичного опанування іноземними мовами.

Досягнення високого рівня володіння іноземною мовою не можливе без фундаментальної мовної підготовки в вищій школі. В більшості ВНЗ країни студенти опановують принаймні дві іноземні мови.

Методи навчання – це «упорядковані способи діяльності вчителя й учнів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань». Метод навчання виступає «інструментом діяльності вчителя для виконання керівної функції – наuczіння» [5, с.78].

При викладанні іноземних мов дедалі активніше застосовуються новітні методики, що ґрунтуються на використанні сучасних технічних засобів навчання: комп'ютеризованих лінгафонних класів, системи синхронного перекладу, аудіо- та відеокомплексів, мультимедійних комп'ютерних класів.

Реалізація методу навчання здійснюється через використання ряду прийомів навчання, різноманітних підходів та робочих технік. «Прийоми навчання – сукупність конкретних навчальних ситуацій, що сприяють досягненню проміжної (допоміжної) мети конкретного методу» [3, с.82]. На жаль у викладацькій практиці викладачі іноземних мов часто застосовують перевірені часом стандартні навчальні методи. Іноді процес викладання мови, як це не прикро, продовжує залишатися «дещо осучасненим варіантом» граматико-перекладного методу. Вимоги ж до уроку іноземної мови з часом змінюються, розробляються новітні методи навчання.

На сучасному етапі розвитку науки в Україні можна напевно сказати, що часи, коли достатнім доказом опанування мови було вміння перекладати з іноземної мови та навпаки адаптованих, неаутентичних текстів вже пройшли.

Сьогодні відбувається реформування навчального процесу в вузах України відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження українськими ВНЗ співпраці з європейськими навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном.

В умовах реформування вищої школи мають змінюватися також і освітні технології викладання іноземних мов. Сама мовна освіта теж поступово модернізується через впровадження модульно-рейтингової системи навчання іноземних мов, міждисциплінарна інтеграція, демократизація та економізація освіти викликає до життя інноваційні складові викладання іноземних мов. Все це ставить до викладання та викладача іноземної мови в вузах нові вимоги.

Трансформується роль викладача у навчальному процесі: поступово втрачає актуальність функція викладача як основного джерела інформації, він перетворюється на організатора, консультанта, керівника самостійної роботи студентів. Усе це потребує пошуку ефективних засобів навчання, які б виконували у навчальному процесі такі функції: інформуючу, формуючу,

систематизуючу, контролюючу та мотивуючу. Таким вимогам можуть відповідати інноваційні засоби навчання, до яких належать комп'ютерні засоби навчання та мережні засоби зв'язку. Поява мережі Інтернет і її подальший розвиток внесли принципові зміни та особливості в сучасне навчання студентів.

Завдяки використанню інформаційних технологій саме під час аудиторної та позааудиторної роботи студентам відкривається можливість самостійно обирати професійно спрямований навчальний матеріал, рівень складності, самостійно регулювати обсяг та темп роботи, що виконується.

Метою навчання іноземної мови в вищій школі на сучасному етапі є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, що дозволять реалізувати їхні знання, уміння, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань в реальних життєвих ситуаціях. Іноземна мова виступає як засіб комунікації, спілкування з представниками інших націй, отже в освіті продовжує розвиватися і надалі культурологічний або інтеркультурний підхід у навчанні в рамках концепції «діалогу культур», з метою формування полімовної грамотності студентів.

Отже, на мою думку, в сучасному ВНЗ не має бути місця для таких процесів, як зазубрювання, бездумне завчання текстів на іноземній мові, що не мають практичної цінності для майбутньої життєдіяльності студентів. Студенти мають бути підготовлені на основі якісного сучасного аутентичного навчального матеріалу до свідомого використання іноземної мови в подальшому житті та роботі. Адже гарне знання іноземних мов є зараз і продовжуватиме залишатися надалі однією з провідних вимог роботодавців. В цьому плані саме на ВНЗ покладається відповідальність у якісному забезпеченні студентів комплексом мовних знань, вмінь, навичок, це вимагає передусім від навчального закладу систематично створювати умови для підвищення кваліфікації своїх педагогічних працівників, забезпечити заклад належною матеріально-технічною базою.

Якісна мовна підготовка студентів не можлива без використання сучасних освітніх технологій. Сучасні технології в освіті – це професійно-

орієнтоване навчання іноземної мови, проєктна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій в програмі PowerPoint, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології (створення банку діагностичних матеріалів з курсу навчального предмета «Іноземна мова» для проведення комп'ютерного тестування з метою контролю ЗУН студентів).

На даному етапі розвитку методичної науки основними методами навчання іноземних мов є комунікативний та конструктивістський методи.

Комунікативний метод

Мета: оволодіння комунікативною компетенцією.

Навчальний зміст: тексти повинні показувати конфлікти, які спонукають студента до висловлення власної думки. Керування навчанням здійснюється не через граматику, а скеровується комунікативними інтенціями (намірами). Студент оцінюється в центрі навчання.

Конструктивістський метод

З усього вище сказаного, потрібно зробити висновок, що для викладача сьогодні важливо постійно вдосконалювати власні знання про методи навчання іноземних мов, впроваджувати у власну викладацьку практику новітні освітні концепції, йти в ногу з часом.

До інноваційних навчальних методів можна віднести: навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (storyline method), метод симуляцій, метод каруселі, метод навчання по станціям, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «кейз-стаді» (робота над проблемними ситуаціями, студенти розглядають проблему, аналізують ситуацію, представляють свої ідеї та варіанти розв'язання проблеми в ході дискусії).

Метод рольової гри

Рольова гра є активним методом навчання, засобом розвитку комунікативних здібностей студента. Рольова гра пов'язана з інтересами студентів, є засобом емоційної зацікавленості, мотивації навчальної діяльності. Рольова гра виступає активним способом навчання практичного володіння іноземною мовою. Рольова гра допомагає подолати мовні бар'єри студентів, значно підвищує обсяг їх мовленнєвої практики. Це навчання в дії. Існує велика кількість форм, типів рольової гри на уроках іноземної мови. Так, наприклад, можна використовувати рольову гру «На співбесіді», де студенти беруть на себе роль роботодавця та працівника.

1. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. / Н.П. Волкова. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколасвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
4. Якса П.В. Основи педагогічних знань / П.В. Якса. – К., – 2006-358 с.
5. Шевченко С.Б. Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального процесу на уроках англійської мови // Англійська мова та література. – 2005. – 24(106). – С. 4-6.

Іванченко Марія, викладач
(Львівський державний університет
внутрішніх справ)

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ВУЗАХ

У статті розглядаються соціолінгвістичні аспекти вивчення словникового складу сучасної англійської мови як необхідної умови формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів.

Ключові слова: лексика, похідне слово, словотвірне гніздо, суфікс, неологізм.